

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 21 lutego 2024 r.

ZP-KNPS.431.6.61.2023.USZ

Pani
Iwona Ekhard
Kierownik
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Jelczu-Laskowicach

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 11, 13-15 grudnia 2023 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285) zespół kontrolerów: Urszula Szczeblowska – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Agnieszka Kukuryka-Szymuś – inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach, mieszczącym się przy ul. Wincentego Witosa 41, 55-220 Jelcz-Laskowice z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 11 grudnia 2023 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 czerwca 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2023 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Iwona Ekhard, powołana na stanowisko kierownika z dniem 1 września 1990 r., która ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w tym okresie.

Podpisany przez Panią w dniu 24 stycznia 2024 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli

dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowywania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewniania posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawiania pogrzebu (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17) - do dnia 31.12.2023 r.,

- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 6, 7, 8 i 9 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem (pkt 9).

Ustalono, że Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach na podstawie imiennego upoważnienia Burmistrza Miasta Jelcz-Laskowice wydaje decyzje administracyjne w zakresie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 605 ze zm.).

Gmina Jelcz-Laskowice prowadzi na swoim terenie 1 mieszkanie chronione, ale nie spełnia ono wymogów mieszkania treningowego lub wspomaganego – form mieszkań wprowadzonych od 1.11.2023 r. (art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy). Brak mieszkania treningowego lub wspomaganego oznacza, iż ograniczone są możliwości udzielania pomocy zapewniającej osobom przygotowanie do prowadzenia samodzielnego życia lub wsparcia tych osób w codziennym funkcjonowaniu w społeczeństwie.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 3a, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania specjalnych zasiłków celowych (pkt 1),
- opracowania i realizowania projektów socjalnych (pkt 3a),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (pkt 5).

Gmina Jelcz-Laskowice nie prowadzi domów pomocy społecznej, rodzinnych domów pomocy i ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym (zadanie z art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy). Osoby wymagające umieszczenia w domu pomocy społecznej kierowane są zgodnie z wnioskiem do domów pomocy społecznej, w których są wolne miejsca.

Zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 i 3b ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze (pkt 2),
- przyznawania i realizacji usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej (pkt 3b).

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 6 i 9 ustawy, które dotyczą:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 7 i 8 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8).

Gmina nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy). Gmina Jelcz-Laskowice podpisała (w dniu 14.12.2021 r. i w dniu 28.12.2022 r.) Porozumienie Międzygminne z Gminą Oława na rok 2022 i 2023 w sprawie powierzenia Gminie Oława zadania publicznego w zakresie prowadzenia Środowiskowego Domu Samopomocy w Oleśnicy Małej dla mieszkańców Gminy Jelcz-Laskowice.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach koordynuje realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jelcz-Laskowice (art. 110 ust. 4 ustawy).

W Gminie Jelcz-Laskowice zadanie wskazane w art. 110 ust. 5 ustawy, dotyczące wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy, nie było realizowane. Jednak, jak zapewnił Kierownik Ośrodka, pracownicy socjalni osobom zgłaszającym się do Ośrodka udzielali informacji w powyższym zakresie.

W kontrolowanym okresie Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy). Jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka pracownicy socjalni w ramach prowadzonej pracy socjalnej udzielali informacji w powyższym zakresie, pomagali w wypełnianiu formularzy i ich przesyłaniu do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Oławie.

Kierownik M-GOPS w Jelczu-Laskowicach składał Radzie Miejskiej w Jelczu-Laskowicach coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach realizuje wypłatę świadczeń pieniężnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, o których mowa w art. 29 i 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.), zwanej dalej „specustawą”.

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek realizował:

- jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł w oparciu o art. 31 specustawy.
- posiłki dla dzieci i młodzieży na podstawie decyzji administracyjnych,
- zasiłki stałe,
- zasiłki celowe,
- sprawienie pogrzebu,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Ponadto Ośrodek w okresie objętym kontrolą udzielał bezpłatnej pomocy psychologicznej dla obywateli Ukrainy. Pomoc była świadczona na bieżąco osobom/rodzinom w kryzysie wynikającym z trudności w przystosowaniu się do nowej rzeczywistości przez psychologa narodowości ukraińskiej zatrudnionego w Ośrodku. Pomoc finansowana była ze środków budżetu państwa.

Kierownik M-GOPS w Jelczu-Laskowicach spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy tj. posiada, co najmniej 3 letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W trakcie kontroli ustalono, że od dnia 1.03.2022 r. na stanowisku p.o. Zastępcy Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach została zatrudniona osoba na podstawie Porozumienia zawartego z pracodawcą w dniu 1.03.2022 r. zmieniającego warunki umowy o pracę. Pełniąca obowiązki Kierownika posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej, jednak na dzień kontroli nie legitymowała się specjalizacją z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Należy zauważyć, że zatrudnienie pracownika samorządowego na stanowisku pełniącego obowiązki kierownika jednostki organizacyjnej nie jest prawidłowe i nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach prawa. Artykuł 21 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 530) daje możliwość w sytuacji,

gdy wymagają tego potrzeby jednostki, powierzenia pracownikowi samorządowemu, na okres do 3 miesięcy w roku kalendarzowym, wykonywanie innej pracy niż określona w umowie o pracę, zgodnej z jego kwalifikacjami.

Powierzenie obowiązków Zastępcy Kierownika M-GOPS osobie, która nie posiada wymaganych przepisami kwalifikacji zawodowych, w szczególności specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej nie jest działaniem prawidłowym. Zajmująca to stanowisko osoba ma realizować w zastępstwie obowiązki Kierownika Ośrodka. Jest więc osobą tymczasowo kierującą jednostką organizacyjną pomocy społecznej w rozumieniu art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zatem powinna posiadać odpowiednie kwalifikacje zawodowe, tj. co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pismem z dnia 24.01.2024 r. (znak: MGOPS.SŚ.XII.551.2024/85), Kierownik M-GOPS w Jelczu Laskowicach poinformował, że od 1 lutego 2024 r. Ww. osoba nie będzie pełniła funkcji Zastępcy Kierownika Ośrodka. W związku z powyższym odstępuje się od wydania zalecenia w powyższym zakresie.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywali pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku świadczący pracę socjalną w środowisku lub przeprowadzający rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą jednostki, w tym 8 w pełnym wymiarze czasu pracy (pobierających dodatek w wysokości 400 zł) i 1 zatrudniony na 3/4 etatu (pobierający dodatek w wysokości 300 zł).

Ww. dodatek nie był wliczany do kwoty minimalnego wynagrodzenia pracowników socjalnych. W aktach personalnych pracowników socjalnych Ośrodka znajdują się stosowne pisma o przyznaniu powyższego dodatku oraz podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje obszar Gminy Jelcz-Laskowice zamieszkały na dzień kontroli przez 21 686 mieszkańców, w tym 126 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną. W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach na dzień kontroli zatrudnionych było 9 pracowników socjalnych (8,75 etatu) realizujących pracę socjalną w środowisku.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000

mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach spełnia wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną.

W sprawach dotyczących zapewnienia miejsca tymczasowego schronienia, udzielania pomocy w formie zasiłków okresowych i zasiłków celowych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Decyzja administracyjna Nr SCHR/11/12/22 z dnia 22.12.2022 r. została odebrana przez Stronę bez wskazania daty doręczenia. Na niniejszej decyzji widnieje tylko podpis Strony.
2. W sprawie nr 5 (A.Z.) decyzja administracyjna Nr ZO/14/06/22 z dnia 8.06.2022 r. została odebrana przez osobę upoważnioną przez Stronę bez wskazania daty doręczenia. Na niniejszej decyzji widnieje tylko podpis osoby odbierającej decyzję.
3. W sprawie nr 1 (K.K.) decyzja administracyjna Nr ZC/92/02/22 z dnia 3.02.2022 r. została odebrana przez Stronę bez wskazania daty doręczenia. Na niniejszej decyzji widnieje tylko podpis Strony.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Przepisy art. 39 i następane k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne i pisma należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia.

Zgodnie z art. 46 § 1, § 2 k.p.a. odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia. Jeżeli odbierający pismo uchyła się od potwierdzenia doręczenia lub nie może tego uczynić, doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która odebrała pismo, i przyczynę braku jej podpisu.

Nieprawidłowe, czyli niezgodne z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego doręczenie pisma, od którego rozpoczyna bieg termin procesowy, należy uznać za naruszenie zasady oficjalności doręczeń pism, mogące spowodować pozbawienie strony możliwości obrony swych praw. Prawidłowość postępowania organu w tym zakresie podlega także kontroli ze strony sądu administracyjnego. Niezgodne z przepisami postępowania administracyjnego doręczenie pisma (decyzji, postanowienia) może być uznane przez Sąd w konkretnych okolicznościach sprawy za pozbawione znaczenia prawnego i uzasadniające stwierdzenie, że do doręczenia doszło w innej dacie, niż to przyjmuje organ, albo że w ogóle nie doszło do doręczenia. Wynika to z obowiązującej w postępowaniu administracyjnym zasady, że decyzja administracyjna wywiera skutki prawne od daty jej doręczenia lub ogłoszenia. Zatem doręczenie wszelkiego rodzaju pism, a zwłaszcza rozstrzygnięć organów administracji publicznej, powinno następować z datą pewną, potwierdzoną osobiście przez adresata decyzji (*teza z Wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 8 maja 2018 r. II SA/Kr 264/18*).

Ponadto zgodnie z treścią art. 110 § 1. k.p.a. organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej.

W sprawach dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 2 (R.Ł.) prawo do świadczeń opieki zdrowotnej decyzją Nr UZ/25/09/22 z dnia 30.09.2022 r. zostało potwierdzone od dnia 30.09.2022 r., zamiast od dnia złożenia wniosku przez Stronę, tj. od dnia 29.09.2022 r. Ze zgromadzonej w sprawie dokumentacji nie wynikało, aby Strona posiadała uprawnienie do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w dniu 29.09.2022 r.

Zgodnie z treścią art. 54 ust. 7 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji, o której mowa w ust. 1, czyli na podstawie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń, przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji,

którym jest: 1) dzień złożenia wniosku, 2) w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia – chyba że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym. W niniejszej sprawie Strona wniosek o objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym złożyła w dniu 29.09.2022 r. zatem od tego dnia, w świetle przywołanego wyżej przepisu prawa winno nastąpić potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

W sprawach dotyczących organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 1 (I.P.) i nr 3 (O.Sz.) odpowiednio decyzją Nr PCK/8/01/23 z dnia 2.01.2023 r. i decyzją Nr SPCK/1/01/2023 z dnia 2.01.2023 r. Ośrodek ustalił odpłatność za 1 godzinę usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych od dnia 1.01.2023 r. na podstawie Uchwały Nr LVI.491.2022 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 30 grudnia 2022 r. W świetle przywołanego aktu prawa miejscowego koszt 1 godziny usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych wynosi 31,46 zł od dnia wejścia w życie Uchwały, tj. zgodnie z zawartym w niej w § 4 zapisem „po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego”. Niniejsza Uchwała ogłoszona została dnia 16.01.2023 r., zatem weszła w życie w dniu 31.01.2023 r. Zmiany odpłatności należało dokonać w związku ze zmianą przepisu prawa nie wcześniej jak od dnia jego wejścia w życie.

Zgodnie z treścią art. 50 ust. 6 ustawy rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. W tym miejscu należy zauważyć, że zgodnie z normą zawartą w art. 96 ust. 1 pkt 1 ustawy obowiązek zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia z pomocy społecznej spoczywa na: 1) osobie i rodzinie korzystającej ze świadczeń z pomocy społecznej, a wydatki na usługi, pomoc rzeczową, posiłki, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu podlegają zwrotowi w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego, o czym stanowi ust. 2 wyżej przywołanego przepisu prawa. Mając

na uwadze wyżej przywołane przepisy prawa stwierdzić należy, że organ wydając decyzje administracyjne w sprawach usług opiekuńczych winien zachowywać regulacje zawarte w wydanych w tym zakresie aktach prawa miejscowego. Wydawane rozstrzygnięcia winny być zgodne z przepisami prawa powszechnie obowiązującego i aktami prawa miejscowego.

W sprawach dotyczących udzielania pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie Nr 2 (M.K.) w rodzinnym wywiadzie środowiskowym część I z dnia 11.05.2022 r. ustalono, że dochód Ww. z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, tj. z kwietnia 2022 r. wyniósł 271,29 zł w sytuacji, gdzie w świetle zgromadzonych dokumentów Strona nie osiągnęła żadnego dochodu.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 3 ustawy za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: 1) miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu; 2) składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; 3) kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób. W niniejszej sprawie, w świetle zgromadzonych dokumentów brak było dokumentów potwierdzających uzyskanie przez Stronę jakiegokolwiek dochodu w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W podstawie prawnej wydanej decyzji administracyjnej przywołano, m.in. art. 40 ust. 2, ale nie powołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, co pozostaje sprzeczne z wydanymi w tym zakresie wytycznymi MSWiA.

Artykuł 107 § 1 k.p.a. wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się m. in. podstawa prawna, która winna powoływać wszystkie faktyczne przepisy, które legły u podstaw jej wydania, czyli przepisy prawa

materialnego, prawa ustrojowego, prawa procesowego oraz obowiązujące w przedmiocie, w którym rozstrzyga przepisy prawa miejscowego i wydane w tym zakresie zasady udzielania pomocy zatwierdzone przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego wraz z powołaniem jego źródła publikacji.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł obywatelom Ukrainy w oparciu o art. 31 specustawy stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach brakowało informacji dla świadczeniobiorcy o przyznaniu jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, w związku ze złożonym wnioskiem o przyznanie pomocy.

Przyznanie świadczenia nie wymaga wydania decyzji administracyjnej. Jest więc czynnością o charakterze materialno-technicznym. Jedynie odmowa przyznania jednorazowego świadczenia pieniężnego wymaga wydania decyzji. Z uwagi na to, że ustawa nie zawiera w tym zakresie żadnych uregulowań szczególnych, podstawą prowadzenia postępowania będą tu przepisy KPA. Zgodnie z art. 14 § 1a sprawy należy prowadzić i załatwiać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej. Pisma utrwalone w postaci papierowej opatruje się podpisem własnoręcznym (...).

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.
2. Błędny sposób doręczenia decyzji administracyjnej wydanej w sprawie udzielenia pomocy w formie schronienia, zasiłku okresowego i zasiłku celowego.
3. Błędnie ustalony początek uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
4. Zmiana odpłatności strony za usługi opiekuńcze przed wejściem w życie przepisów Uchwały Rady Gminy podjętej w tym zakresie, zmieniającej kwotę odpłatności za 1 godzinę usług opiekuńczych.

5. Błędne ustalenie dochodu osoby samotnie gospodarującej w sprawie dotyczącej udzielenia pomocy osobie po opuszczeniu zakładu karnego.
6. Nierzetelne sporządzenie podstawy prawnej decyzji administracyjnej wydanej w sprawie udzielenia pomocy osobom poszkodowanym w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej.
7. Brak informacji dla świadczeniobiorców tj. obywateli Ukrainy o przyznaniu jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300,00 zł.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenie pokontrolne:

1. Uregulować kwestię realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym dotyczącego prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 poz. 901 ze zm.)

Termin wykonania: 30.04.2024 r.

2. Wszelkie pisma, w tym decyzje administracyjne w sprawach pomocy społecznej doręczać stronom postępowania za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy, a gdy działa przez przedstawiciela – temu przedstawicielowi.

W przypadku doręczania pism w lokalu organu administracji publicznej lub przez pracowników dopilnować, aby odbierający pismo potwierdzał doręczenie mu pism swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

Podstawa prawna: art. 39, art. 40 § 1, art. 42 § 2, art. 46 § 1 i § 2 w związku z art. 110 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej potwierdzać od dnia złożenia wniosku, a w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym od dnia udzielenia świadczenia, chyba że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

Podstawa prawna: art. 54 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 605 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Zmiany odpłatności za usługi opiekuńcze dokonywać nie wcześniej jak od dnia wejścia w życie przepisów Uchwały Rady Gminy podjętej w tym zakresie.

Podstawa prawna: art. 50 ust. 6 i art. 96 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) w związku z § 4 Uchwały Nr LVI.491.2022 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 30 grudnia 2022 r. zmieniającej uchwałę w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (...).

Termin realizacji: na bieżąco.

5. Za dochód przyjmować sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu; składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3 z uwzględnieniem art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

6. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób rzetelny, w podstawie prawnej przywoływać dokładnie wszystkie przepisy prawa, które legły u podstawy ich wydania. W decyzjach wskazywać aktualne i mające zastosowanie publikatory aktów prawnych z podaniem źródła jego publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.) oraz część I zasad udzielania, ze środków rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, pomocy finansowej w formie zasiłków celowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących,

poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych określonych 20 kwietnia 2022 r. przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Wszelkie sprawy prowadzić i załatwiać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej.

Podstawa prawna: art. 14 § 1a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Iwona Drelichowska-Stopa
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Burmistrz Jelcza-Laskowic
2. a/a

